

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

українська

أوكراني

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ

Два короткі послання про закят і піст

Вельмішановний шейх
Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз
Нехай змилується над ним Всевишній Аллаг

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ

Два короткі послання про закят і піст

سَمَاحَةُ الشَّيْخِ

عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Вельмішановний шейх
Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз
Нехай змилується над ним Всевишній Аллаг

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Два короткі послання про закят і піст.

Перше послання

Важливі роз'яснення щодо закяту

З іменем Аллага, Милостивого, Милуючого!

Уся хвала належить лише Аллагу. Мир і благословення останньому Пророку, його родині та сподвижникам. А далі:

Причиною написання цих рядків є щира порада та нагадування про обов'язковість закяту — обов'язку, до якого багато мусульман ставляться легковажно, не виконуючи його належним чином. Це при тому, що закят має величезне значення і є одним із п'яти стовпів Ісламу, на яких стоїть уся релігія. Пророк (мир цому та благословення Аллага) сказав:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ».

«Іслам збудований на п'яти [основах]: свідчення, що немає божества, гідного поклоніння, окрім Аллага, і що Мухаммад — Посланець Аллага; звершення молитви; сплата закяту; піст у місяць Рамадан; паломництво до Дому [Аллага]». (Цей хадіс є узгоджено

достовірним у збірках аль-Бухарі та Мусліма.)

І обов'язковість закятю для мусульман — це одна з найяскравіших чеснот Ісламу, що виявляє його турботу про послідовників. Адже у закяті — численні переваги, а також нагальна потреба бідних мусульман у цій допомозі.

Серед переваг закятю — зміцнення зв'язків любові між багатими й бідними, адже людські душі природно схильні любити тих, хто чинить їм добро.

Також — очищення й вдосконалення душі, віддалення її від скупості й жадібності, як на це вказує шляхетний Коран у словах Всевишнього:

﴿حُذِّ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةٌ تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا...﴾

«Бери з їхнього майна пожертву, аби очистити їх і піднести цим» [Сура Ат-Тауба (Каяття):103]

Серед переваг також — виховання в мусульманина щедрості, великодушності та співчуття до тих, хто потребує допомоги.

І ще одна з них — залучення благословення, зростання та заміщення від Аллага, як сказано у Корані:

﴿...وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾

«Що б ви не пожертвували — Він замінить це. Адже Він — найкращий із тих, хто наділяє» [Сура Саба (Савське царство):39]. А також слова

пророка (мир йому і благословення Аллага) у достовірному хадісі, в якому Аллаг говорить:

«يَا آدَمُ أَنْفِقْ نَفِيقَ عَالِيكَ...».

«О сину Адама! Витрачай — і Я витрачатиму на тебе...» Та багато інших благ і переваг.

Існує суворе застереження для тих, хто скупиться на закят або нехтує його виплатою. Всевишній Аллаг сказав:

«...وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَدَوْفُوا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ»

«Ті, які накопичують золото й срібло та не жертвують його на шляху Аллага, то сповісти їм добру звістку про болісну кару!

Того Дня його розтоплять у вогні пекла й затаврують ним їхні чола, боки та спини: «Ось те, що ви накопичували для себе. Тож скуштуйте того, що ви накопичували!» [Каяття: 34-35]. Усе майно, з якого не сплачено закят, є скарбом, за який його власник буде покараний у День Воскресіння. Як про це сказано в достовірному хадісі Пророка (мир йому і благословення Аллага):

«مَا مِنْ صَاحِبٍ دَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

صَفَّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارٍ جَهَنَّمَ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ، كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ فَيَرَى سَبِيلَهُ: إِمَّا إِلَى الْحَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ.

«Немає власника золота чи срібла, який не сплачує з нього належного, окрім як у День Воскресіння йому розкладуть пластини з вогню; їх розжарять у вогні Пекла, і ними тавруватимуть його боки, чоло та спину. І щоразу, коли вони охолонуть, їх знову розжарять — у день, тривалість якого п'ятдесят тисяч років — поки не буде вирішено між рабами, і тоді він побачить свій шлях: або до Раю, або до Вогню».

Потім Пророк (мир йому та благословення Аллага) згадав про власника верблюдів, корів і овець, який не сплачує закят з них, і повідомив, що він буде покараний ними у День Воскресіння.

Також достовірно передано, що Посланець Аллага (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مِثْلَ لَهُ شَجَاعًا أَفْرَعُ لَهُ رَبِيبَتَانِ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزِمَتَيْهِ (يَعْنِي شِدْقَيْهِ)، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالِكَ، أَنَا كَنْزُكَ»، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ قَوْلَهُ تَعَالَى: ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخَلُوا بِهِ يَوْمَ

«Той, кому Аллаг дарував багатство, але він не сплачує з нього закят — у День Воскресіння це багатство з'явиться у вигляді лисого змія з двома отруйними залозами. Він обвиватиме його шию, хапатиме його за щоки і казатиме: “Я — твоє багатство, я — твій скарб!”»

Після цього Пророк (мир йому і благословення Аллага) прочитав слова Всевишнього:

«Нехай не думають ті, хто скупиться на те, що Аллаг дарував їм зі Своєї милості, що це краще для них. Навпаки, це гірше для них! У День Воскресіння це буде обв'язано навколо їхньої шиї!» [Сімейсво Імрана: 180].

Закят є обов'язковим щодо чотирьох категорій майна: це врожай зернових культур і плодів, худоба, яка пасеться на природних пасовищах, золото та срібло, а також товари, призначені для торгівлі.

Для кожної з цих категорій встановлений певний мінімум (нісаб), і закят не обов'язковий, якщо майно не досягає цього мінімуму.

Нісаб для зерна й плодів — п'ять осуків. Один осук дорівнює шістдесяти са'а за міркою Пророка (мир йому і благословення Аллага), тобто разом — триста са'а. Це еквівалентно

чотирьом повним пригорщам руками людини середньої статури.

Якщо дерева або врожай поливаються природним шляхом — дощем, річками чи джерелами — закят з них становить одну десяту (10%).

Якщо ж полив здійснюється з витратами, наприклад, колодязями або механізмами для підняття води, то обов'язковий закят — половина десятини (5%), як це достовірно передано від Посланця Аллага (мир йому і благословення Аллага).

Що ж до нісабу пасовищної худоби — верблюдів, корів і овець — то це детально викладено в достовірних хадісах. Той, хто бажає дізнатися ці подробиці, може звернутися до людей знання. Якби не прагнення до стислості, ми б навели їх тут для повноти користі.

Нісаб срібла становить 140 міскалів, що приблизно дорівнює 595 грамам срібла.

Нісаб золота — 20 міскалів, що дорівнює приблизно 92 грами. Закят із них становить чверть десятини (2,5%) за умови, що минув один повний рік володіння.

Прибуток, отриманий від основного капіталу, підлягає закяту разом із ним і не потребує окремого обліку року, так само як і новонароджене потомство худоби, якщо сама

основа (основне стадо) досягає нісабу.

До категорії золота і срібла належать також сучасні паперові гроші, незалежно від назви — дирхами, динарами, доларами тощо. Якщо їхня вартість досягає нісабу срібла або золота і зберігається протягом року, обов'язковий закят.

До цієї ж категорії відноситься і жіноча прикраса із золота або срібла. Якщо вона досягає нісабу і зберігається протягом року, то підлягає закяту — навіть якщо її призначено для особистого користування чи позики. Такої думки дотримуються більшість вчених, зважаючи на загальний сенс слів Пророка (мир йому і благословення Аллага):

«مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاَتَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ الْقِيَامَةَ
صُفِّحَتْ لَهُ يَوْمَ صَفَائِحٍ مِنْ نَارٍ».

«Немає власника золота чи срібла, який не сплачує з нього закят, окрім як у День Воскресіння йому буде розстелено листи з Вогню...» — До завершення згаданого раніше хадіса.

Також достовірно передано, що Пророк (мир йому і благословення Аллага) побачив на руці жінки два золотих браслети й запитав:

«أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هَذَا؟»، قَالَتْ: لَا، قَالَ: «أَيْسُرُكَ أَنْ يُسَوِّرَكَ اللَّهُ بِهِمَا يَوْمَ

الْقِيَامَةِ سَوَارِينَ مِنْ نَارٍ»، فَأَلْفَتْهُمَا، وَقَالَتْ: «هُمَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ».

«Чи сплачуєш ти закят із цього?»

Вона відповіла: «Ні».

Тоді він сказав:

«Чи хочеш ти, щоб Аллаг прикрасив тебе ними в День Воскресіння — браслетами з Вогню?»

Вона одразу зняла їх і сказала: «Вони для Аллага і Його Посланця». (Цей хадіс передали Абу Дауд та ан-Нассаї з добрим ланцюгом передавачів.)

Також передається від Умм Салями (нехай буде задоволений нею Аллаг), що вона носила золоті прикраси й запитала:

«О Посланець Аллага, чи це вважається скарбом?»

На що він відповів:

«مَا بَلَغَ أَنْ يُزَكِّيَ فَرْجِي فَلَيْسَ بِكَزْبٍ».

«Якщо майно підлягає очищенню (закяту) і ти його очищуєш — то це не є скарбом». Існують також інші хадіси з подібним змістом.

Що стосується товарів, підготовлених для продажу, то їх оцінюють наприкінці року, і сплачують із них чверть десятини (2,5%) вартості, незалежно від того, чи дорівнює вона їхній купівельній ціні, більша чи менша. Як

сказано в хадісі Самури:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نُعِدُّهُ لِلْبَيْعِ».

«Посланець Аллага (мир йому і благословення Аллага) наказував нам сплачувати милостиню з того, що ми готуємо для продажу». (Хадіс передав Абу Дауд.)

До цієї категорії також належать: землі, призначені для продажу, будівлі, автомобілі, водопідіймальні механізми та інші види товарів, які підготовлені для продажу.

Що ж до будівель, призначених для оренди, а не продажу, то закят сплачується з орендної плати, якщо вона зберігається протягом року. Самі будівлі не підлягають закяту, оскільки не призначені для торгівлі. Те ж саме стосується і приватних або орендованих автомобілів: якщо вони не призначені для продажу, а куплені для користування, то на них закят не сплачується.

Якщо ж у власника таксі або іншої людини накопичилися кошти, які досягають нісабу, і зберігаються протягом року — закят є обов'язковим. І не має значення, для чого ці гроші відкладені: для витрат, весілля, придбання нерухомості, погашення боргу чи інших потреб. Це зумовлено загальним характером шаріатських доказів, які

підтверджують обов'язковість закяту за наявності нісабу.

Правильна думка вчених полягає в тому, що наявність боргу не звільняє людину від сплати закяту, зважаючи на все вищезгадане.

Також, за думкою більшості вчених, майно сиріт і людей із психічними розладами підлягає закяту, якщо воно досягає нісабу і зберігається протягом року. Їхні опікуни зобов'язані сплатити закят від їхнього імені з відповідним наміром після завершення року. Це базується на загальних текстах шаріату, як, наприклад, слова Пророка (мир йому і благословення Аллага) у хадісі, переданому від Муаза (нехай буде задоволений ним Аллаг), коли той був відправлений до народу Ємену:

«إِنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُوْخَذُ مِنْ أَعْيُنِيائِهِمْ وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ».

«Аллаг зробив обов'язковою милостиню з їхнього майна — вона береться у багатих і передається бідним з-поміж них».

Закят — це право Аллага, і його не дозволено надавати тим, хто не має на нього права. Також не можна використовувати його з метою отримання особистої вигоди чи уникнення шкоди, не можна через нього захищати власне майно або уникати осуду. Мусульманин має

передавати закят тим, хто справді на нього заслуговує, виключно заради Аллага, з чистим наміром і щирістю. Лише тоді його обов'язок буде виконано, і він отримає велику винагороду та благословення.

Всевишній Аллаг у Своїй шляхетній Книзі чітко вказав, хто має право на закят. Він сказав:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَّاتِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْعَلَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

«Воістину, милостиня призначена: для бідних, нужденних, тих, хто її збирає, тих, чії серця потребують прихильності, на викуп полонених, на допомогу боржникам, на шляху Аллага та для подорожніх. Це — обов'язкова постанова від Аллага. А Аллаг — Всезнаючий, Мудрий». (Сура «Каяття», 60)

Завершення цього аяту двома великими Іменами Аллага — Всезнаючий, Мудрий — є нагадуванням для Його рабів: Аллаг знає про стан кожного зі Своїх творінь — хто заслуговує на милостиню, а хто — ні. Він — Мудрий у Своїх законах і постановах: не ставить нічого поза належним місцем, навіть якщо сенс деяких Його рішень залишається прихованим для людей. Це для того, щоб віруючі спокійно приймали Його постанови та покійно підкорялися Його

законам.

Молимо Аллага, щоб Він дарував нам і всім мусульманам глибоке розуміння Його релігії, щирість у стосунках із Ним, прагнення до того, що Йому до вподоби, і захист від того, що викликає Його гнів. Воістину, Він — Всечуючий, Близький!

І нехай Аллаг благословить і привітає Свого раба та Посланця — Мухаммада, його родину та всіх його сподвижників.

Головний керівник Управління наукових досліджень,

фетв, заклику та наставництва

Вельмішановний шейх Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз

Друге послання
Про заслуги посту в Рамадані та нічні
молитви, з роз'ясненням важливих
приписів, які можуть бути невідомі
деяким людям

З ім'ям Аллага, Милостивого, Милуючого
Вельмішановний шейх Абдульазіз ібн
Абдуллаг ібн Баз

До тих мусульман, хто це побачить: нехай
Аллаг проведе мене й вас шляхом правовірних і
дарує нам розуміння Сунни та Корану. Амін!

Мир вам, милість Аллага та Його
благословення

А далі: це коротке послання про велич посту
в місяць Рамадан і нічних молитв, а також про
заохочення до змагання в благих справах у цей
благословенний час — із поясненням важливих
положень, які можуть бути невідомими деяким
людям.

Достовірно переказано, що Посланець
Аллага (мир йому і благословення Аллага)
звіщав своїм сподвижникам про настання
місяця Рамадан і радів цьому. Він (мир йому і
благословення Аллага) повідомляв, що в цей
місяць відкриваються брами милості та Раю,
зачинаються брами Пекла, а шайтани
сковуються. Він сказав:

«إِذَا كَانَتْ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَتُفْتَحُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ،
وَعُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَصَفَّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَيُنَادِي
مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ
كُلُّ لَيْلَةٍ».

«Коли настає перша ніч Рамадану, відчиняються брами Раю — і жодна з них не зачиняється, зачиняються брами Пекла — і жодна з них не відчиняється. Шайтани сковуються. І голос проголошує: “О ти, хто прагне добра — підійди! А ти, хто прагне зла — зупинись!” І щовечора Аллаг звільняє людей від Вогню».

Також він (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ بَرَكَةٍ، يَغْشَاكُمْ اللَّهُ فِيهِ: فَيَنْزِلُ الرَّحْمَةَ،
وَيَحْطُ الْخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي
بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ
رَحْمَةُ اللَّهِ».

«Прийшов до вас місяць Рамадан — місяць благословення. Аллаг охоплює вас у ньому Своєю милістю, прощає гріхи, відповідає на молитви, спостерігає за вашим змаганням у

добрих справах і хвалиться вами перед Своїми ангелами. Тож покажіть Аллагу найкраще зі своїх вчинків, адже справді нещасним є той, хто був позбавлений у ньому милості Аллага».

І він (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

«Хто постив у Рамадані з вірою і надією на винагороду від Аллага, тому простяться всі попередні гріхи. І хто проводив ночі Рамадану в молитвах з вірою і надією на винагороду — тому простяться попередні гріхи. І хто вистоявав Ніч Передвизначення з вірою і надією на винагороду — тому простяться попередні гріхи».

А також сказано в хадісі кудсі:

«يَقُولُ اللَّهُ: كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ، إِلَّا الصَّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَخُلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ».

«Усі справи сина Адама — для нього: за

кожну добру справу — від десяти до семисот разів більше. Окрім посту — він належить Мені, і Я винагороджу за нього. Бо він залишив свої бажання, їжу та пиття заради Мене. Для того, хто поститься, є дві радості: радість під час розговіння і радість під час зустрічі з Господом. А запах з рота постячого для Аллага приємніший, ніж аромат мускусу».

Існує багато хадисів про велич посту в Рамадані, нічних молитв та взагалі про заслуги посту.

Тож віруючому слід скористатися цією нагодою — тим, що Аллаг дозволив йому дожити до місяця Рамадан — і поспішати до благих справ, остерігатися гріхів, ретельно виконувати обов'язки, які поклав на нього Аллаг, особливо п'ять обов'язкових молитв. Адже молитва — це стовп Ісламу, найвеличніший обов'язок після двох свідчень віри. Кожен мусульманин і мусульманка зобов'язані дотримуватися молитв і виконувати їх вчасно, зі смиренням і спокоєм.

Серед найважливіших обов'язків для чоловіків — виконання молитв у джамааті [тобто спільних] в мечетях — у домах Аллага, яким Він дозволив бути піднесеними, де згадується Його Ім'я, як сказано:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ (17)

«Звершуйте молитву, сплачуйте закят і поклоняйтесь разом із тими, хто поклоняється».

(Сура «Корова», 43)

А також:

﴿حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾﴾

«Дбайливо звершуйте молитви, особливо середню молитву, й стійте перед Аллагом у покорі».

(Сура «Корова», 238)

І сказано:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾﴾

«Воістину, досягли успіху віруючі — ті, хто зі смиренням звершує молитви».

(Сура «Віруючі», 1–2)

А далі Всевишній сказав:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣﴾﴾

«Ті, хто дбайливо ставиться до своїх молитв — саме вони стануть спадкоємцями. Тими, хто успадкує аль-Фірдаус, у якому вони перебуватимуть вічно».

(Сура «Віруючі», 9–11)

Пророк (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».

«Заповіт між нами й ними — це молитва. Хто залишив її — той став невіруючим».

Наступний за важливістю обов'язок після молитви — це виплата закят, як сказано в Корані:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا
الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴿٥٦﴾﴾

«А їм не було наказано нічого іншого, крім як поклонятись Аллагу, щиро віддаючи Йому релігію, будучи прихильниками істини, звершувати молитву і сплачувати закят. Це і є праведна релігія».

(Сура «Ясний доказ», 5),
і сказано:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾﴾

«Звершуйте молитву, давайте закят і коріться Посланцю — можливо, ви будете помилувані».

(Сура «Світло», 56)

Велика Книга Аллага та Сунна Його шляхетного Посланця ясно вказують на те, що той, хто не виплачує закят зі свого майна, буде покараний за це у День Воскресіння.

А після молитви та закят, найважливішим є піст у місяць Рамадан. Це один із п'яти стовпів

Ісламу, згаданих у словах Пророка (мир йому і благословення Аллага):

«بُني الإسلام على خمسٍ: شهادة أن لا إله إلا الله وأنَّ محمدًا رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصوم رمضان، وحج البيت».

«Іслам збудований на п'яти: свідчення, що немає божества, гідного поклоніння, окрім Аллага, і що Мухаммад — Посланець Аллага; звершення молитви; сплата закяту; піст у Рамадані; паломництво до Дому [Аллага]».

Мусульманин повинен оберігати свій піст і нічні молитви від усього, що заборонене Аллагом — у словах чи діях. Адже суть посту — в покорі Аллагу, шануванні Його заборон, боротьбі з пристрастями заради покори Господу, у вихованні себе в терпінні та утриманні від забороненого. Метою посту не є лише відмова від їжі, пиття та інших речей, що його порушують. І саме тому достовірно передано, що Посланець Аллага (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«الصَّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ».

«Піст — це захист. І якщо в когось день посту, то нехай не говорить непристойностей і не кричить. А якщо хтось сваритиметься з ним чи

нападатиме — нехай скаже: “Я постую”».

Також достовірно передано, що він (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ».

«Хто не залишає брехливих слів, злочинних вчинків і невігластва — того посту Аллаг не потребує, навіть якщо він утримується від їжі та пиття».

Ці тексти та подібні до них вказують на обов'язок для того, хто поститься, остерігатися всього, що заборонене Аллагом, і дотримуватися того, що Він зобов'язав. У цьому — надія на прощення, звільнення від Вогню та прийняття посту й нічних молитв.

Серед речей, які можуть бути невідомими деяким людям:

Мусульманин повинен постити з вірою та щирим наміром сподівання на винагороду, а не задля показу, не для доброї слави, не наслідуючи інших або просто йдучи за звичаями родини чи своєї країни. Його має спонукати віра в те, що Аллаг зобов'язав його на піст, і надія на нагороду від Господа. Те саме стосується і нічних молитв у Рамадані — вони повинні виконуватися з вірою й надією на

нагороду, а не з іншої причини. Тому Пророк (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

«Хто постив у Рамадані з вірою та надією на винагороду — тому простяться всі попередні гріхи. Хто проводив Рамадан у молитвах із вірою та надією на винагороду — тому простяться його минулі гріхи. І хто вистоював Ніч Передвизначення з вірою та надією на винагороду — тому буде прощено всі попередні гріхи».

Також серед речей, які можуть бути незрозумілими або викликати сумніви:

У того, хто постує, можуть виникати певні обставини — поранення, носова кровотеча, блювота, випадкове потрапляння води чи бензину до горла без його волі — і все це не анулює піст. Однак якщо хтось навмисно викликає блювоту, його піст буде зіпсований. Пророк (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ فَلَا قِضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ الْقِضَاءُ».

«Хто був змушений блювати — не

зобов'язаний відшкодувати. А хто викликав блювоту навмисно — той має відшкодувати день посту».

Із цього випливає: якщо постник відкладає обмивання від джанаби до світанку, або якщо жінка відкладає обмивання від менструації чи післяпологового періоду до світанку, коли вона побачила очищення перед світанком, їй потрібно тримати піст, і немає перешкод для відкладення обмивання до після світанку. Однак, їй не дозволено відкладати його до сходу сонця, а слід здійснити обмивання і виконати молитву Фаджр до сходу сонця.

Так само чоловік у стані джанаба не має права відкладати обмивання (гусль) до після сходу сонця, а повинен здійснити гусль і виконати молитву Фаджр до сходу сонця. Чоловік зобов'язаний негайно це зробити, щоб встигнути на молитву Фаджр у громаді.

До речей, які не порушують піст, належать: аналіз крові та ін'єкції, які не мають на меті живлення, але краще і безпечніше відкласти це до ночі, якщо це можливо, згідно зі словами пророка, мир йому і благословення Аллага:

«دَعُ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ».

«Залиш те, в чому ти сумніваєшся, і звернися до того, в чому ти не сумніваєшся.»

І сказав посланець Аллага (мир йому і милість Аллага):

«مَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ».

«Хто уникає сумнівних вчинків, той зберігає свою релігію та честь.»

Серед питань, які залишаються невідомими для деяких людей, є відсутність спокою під час молитви, незалежно від того, чи це обов'язкова молитва, чи добровільна. Достовірні хадіси від Посланця Аллага (мир йому і благословення Аллага) вказують на те, що спокій є одним з основних елементів молитви, без якого вона не є дійсною. Це означає зупинку під час молитви, покірність у ній і відсутність поспіху, поки кожен суглоб не повернеться на своє місце. Багато людей під час Рамадану виконують молитву таравіх без усвідомлення і без спокою, а лише швидко виконують її, і така молитва в такій формі є недійсною, і її виконавець є грішником, який не отримує винагороди.

Серед питань, які можуть бути незрозумілими для деяких людей: думка деяких, що таравіх не можна скорочувати до менше ніж двадцять рака'атів, і думка інших, що не можна збільшувати її понад одинадцять або тринадцять рака'атів. Усе це є помилковим уявленням, яке не відповідає доказам.

І достовірні хадіси від Посланця Аллага (мир йому і благословення Аллага) вказують на те, що нічна молитва є гнучкою, і немає в ній обмежень, які не можна порушувати. Навпаки, відомо, що він (мир йому і благословення Аллага) молився вночі одинадцять рака'атів, іноді тринадцять рака'атів, а іноді менше цього як у Рамадан, так і в інші часи. І коли його запитали про нічну молитву, він сказав:

«مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدَكُمْ الصُّبْحَ صَلَّى رُكْعَةً وَاحِدَةً تُؤْتِرُ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى».

«Два за два, а якщо хтось із вас боїться настання ранку, нехай виконає один ракаяат, яка завершить те, що він вже помолився».

Аль-Бухарі та Муслім зійшлися на тому, що він достовірний.

І не було визначено певної кількості рак'атів, ні в Рамадан, ні в інший час, тому сподвижники в часи правління Умара (нехай Аллах буде задоволений ним) іноді здійснювали двадцять три рак'ати, а іноді одинадцять рак'атів. Усе це підтверджено від Умара (нехай Аллах буде задоволений ним) та від сподвижників у його часи.

Деякі з праведних предків молилися в Рамадан тридцять шість рак'атів і виконували вітр з трьох, а деякі молилися сорок один. Це

згадував про них Шейх аль-Іслам Ібн Таймія та інші люди знання. Ібн Таймія - нехай Аллаг буде милостивий до нього - також згадував, що в цьому питанні є простір для обговорення. Він також зазначав, що краще для тих, хто подовжує читання, поясний і земний поклони, зменшити кількість рак'атів, а для тих, хто скорочує читання, поясний і земний поклони, збільшити кількість. Це зміст його слів, нехай Аллаг буде милостивий до нього.

І той, хто вивчає Сунну Пророка (мир йому і благословення Аллага), знає, що найкращим у всьому цьому є виконання одинадцяти або тринадцяти рак'атів молитви в Рамадан та в інші часи, оскільки це відповідає діям Пророка (мир йому і благословення Аллага) у більшості випадків, і тому що це легше для молільників, і ближче до покірності та спокою. А хто збільшить, то немає в цьому ні гріха, ні осуду, як вже було сказано.

І краще для того, хто молиться з імамом під час нічних молитв у Рамадан, не йти, поки імам не завершить; адже пророк (мир йому і благословення Аллага) сказав:

«إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ».

«Воістину, якщо людина стоїть з імамом до завершення молитви, Аллаг записує йому як

вистоювання цілої ночі.»

Всім мусульманам належить старатися в різних видах поклоніння в цьому благословенному місяці, таких як виконання додаткових молитов, читання Корану з роздумами і розумінням, збільшення кількості промовляння тасбіха (Субхана-Ллаг), тахлілю (Ля іляга ілля-Ллаг), тахміду (Альхмаду лі-Лляг), такбіру (Аллагу акбар), прохання про прощення і законні молитви, заклик до доброго і заборона злого, заклик до Аллага, підтримка бідних і нужденних, старання в шануванні батьків і підтримці родинних зв'язків, вшанування сусіда, відвідування хворого та інші види добрих справ; як сказано в попередньому хадісі Пророка (мир йому і благословення Аллага):

«يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيَبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللَّهَ مِنْ

أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ».

«Аллаг дивиться на ваше змагання в Його справі, і Він хвалиться вами перед Своїми ангелами, тож покажіть Аллагу найкраще з себе, адже нещасний той, хто позбавлений у цьому милості Аллага.»

І як передано про нього (мир йому і благословення Аллага), що він сказав:

«مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِمُحْضَلَةٍ مِنْ خِصَالِ الْحَيْرِ كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ».

«Той, хто в цей час наблизився до Аллага, здійснивши хоча б одну добру справу, подібний до того, хто виконав обов'язковий обряд в інший час, а той, хто виконав обов'язковий обряд в цей час, подібний до того, хто виконав сімдесят обов'язкових обрядів в інший час».

Відповідно до слів Посланця Аллага (мир йому і благословення Аллага) в достовірному хадісі:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً، أَوْ قَالَ: حَجَّةٌ مَعِي».

«Умра, звершена в Рамадані, дорівнює хаджу. Або, як він сказав: хаджу разом зі мною».

Існує багато хадісів та висловлювань сподвижників, які свідчать про законність змагання у добрих справах у цьому благословенному місяці.

Просимо Аллага дарувати нам і всім мусульманам успіх у всьому, що приносить Його задоволення, прийняти наш піст і нічні молитви, виправити наші справи та захистити нас від згубних спокус. Також просимо Його, Пресвятого, виправити стан лідерів мусульман

і об'єднати їхнє слово на істині. Воістину, Він —
Покровитель цього і Спроможний на все.

Мир вам, милість Аллага та Його
благословення!

Index

Два короткі послання про закат і піст.....	2
Перше послання	2
Важливі роз'яснення щодо закату.....	2
Друге послання	14
Про заслуги посту в Рамадані та нічні молитви, з роз'ясненням важливих приписів, які можуть бути невідомі деяким людям	14

uk418v1.0 - 15/04/2026

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque
and the Prophet's Mosque in languages

